

VÝZKUMNÁ ČÁST

Vnímání a postoj ke stáří z pohledu adolescentů

Metoda výzkumného šetření

Výzkumné šetření je zaměřeno na zmapování postojů a znalostí o stáří, seniorech a jaký vliv hraje rodina a prarodiče u sledovaného souboru žáků osmých a devátých tříd základní školy. K získání potřebných údajů je zvolena kvantitativní metoda sběru dat, a to formou dotazníkového šetření.

V sociálním výzkumu lze rozlišit dva základní přístupy zkoumání skutečnosti, na kvalitativní a kvantitativní. Kvantitativní přístup předpokládá, že fenomény sociálního světa, které jsou předmětem zkoumání, jsou měřitelné či uspořádatelné. Pak je analyzujeme statistickými metodami se záměrem ověřit platnost představ o výskytu charakteristik zkoumaných fenoménů, o vzájemných vztazích a vztazích k dalším objektům atd.

Dotazníková metoda je v sociálních výzkumech velmi rozšířená. Jde o písemný způsob dotazování a získávání písemných odpovědí. Dotazníkové metodě bývá vytýkáno, že nezjišťuje to, jací respondenti skutečně jsou, ale jen to, jak sami sebe vidí, nebo chtějí, aby byli viděni. Může nastat nepochopení otázek, neochota respondentů k vyplňování a malá návratnost. Výhodou je, že umožňuje poměrně rychlé a ekonomické shromáždění dat od velkého počtu respondentů.

Práce zkoumá názory adolescentů, proto se dle věku jedná o žáky osmých a devátých tříd, a tak byli vybráni žáci základní školy v Příbrami, protože na vesnických školách jsou většinou žáci pouze prvního stupně. Dalším kritériem bylo zkoumat, zda má vliv na utváření postojů ke stáří bydliště na vesnici nebo ve městě, a právě městskou školu navštěvují respondenti se smíšeným bydlištěm. Před zahájením vlastního šetření byla provedena pilotní studie u pěti adolescentů základní školy, kteří nebyli zařazeni do vlastního výzkumu. Zkušební respondenti zhodnotili položky v dotazníku jako srozumitelné. Dle připomínek jsem provedla drobné úpravy a zjistila potřebný čas k vyplnění dotazníku.

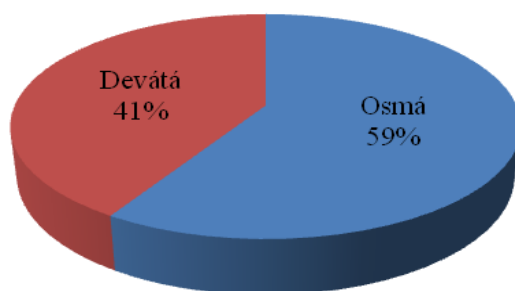
Dotazník (příloha I) je strukturován, obsahuje úvod (název dotazníku, oslovení respondentů, pokyny a čas vyplnění, účel dotazníku, ujištění o anonymitě a identifikaci autora), identifikační otázky o respondentovi (třída, pohlaví, věk, bydliště), vlastní otázky (znalosti o stáří, úcta ke stáří, názory na seniory, vlastní zkušenosti, vztah k prarodičům) a závěr (poděkování). Dotazník obsahuje 25 položek, z toho 11 otevřených, 2 polouzavřené, 11 uzavřených (4 dichotomické a 7 polytomických) a 1 posuzovací Likertova škála. Některé otázky jsou výčtové a otázka č. 20 je filtrovací, kde při zaškrtnutí varianty „ne“ se posledních 5 otázek nevyplňuje.

Výsledky a jejich analýza

Distribuce dotazníků proběhla na základní škole Pod Svou Horou Příbram, které předcházela souhlas ředitele školy. Dotazníky byly rozdány v březnu 2017 žákům osmých a devátých tříd vyučujícími v rámci výuky předmětu občanské výchovy. Po vyplnění dotazníků jsem si je osobně vyzvedla ve škole. Celkem bylo dodáno 106 dotazníků, z toho se vrátilo vyplněných 93, tedy 88% návratnost. Zpracováno bylo 92 dotazníků, jelikož při zpracování jsem musela 1 dotazník vyloučit z důvodu nesmyslného vyplnění.

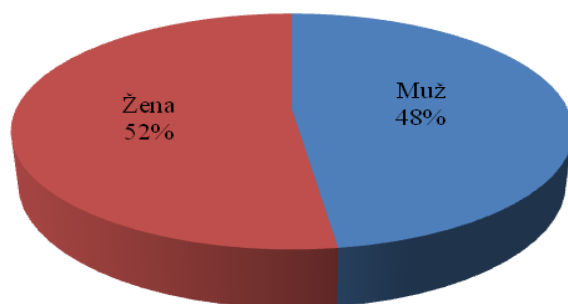
Identifikace respondentů (položka č. 1 – 5)

Graf 1: Počet žáků osmé a deváté třídy

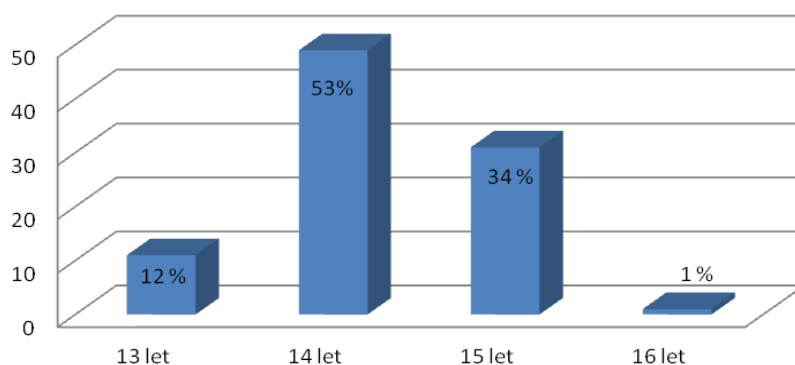
Graf 1 poskytuje informace o počtu respondentů dle jednotlivých tříd, které byly zařazeny do vyhodnocení. Z celkového počtu 92 respondentů (tj. 100 %) navštěvuje 54 žáků (tj. 59 %) osmou třídu a 38 žáků (tj. 41 %) devátou třídu.

Graf 2: Pohlaví respondentů

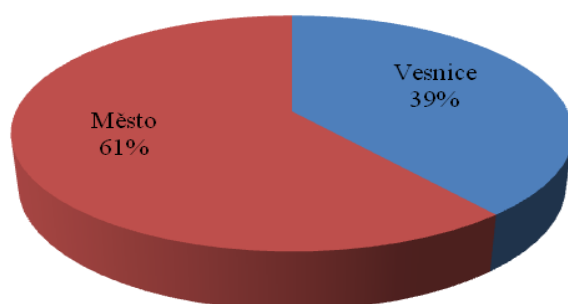
Graf 2 uvádí pohlaví respondentů, z celkového počtu 92 respondentů (tj. 100 %) je 44 (tj. 48 %) mužského pohlaví a 48 žáků (tj. 52 %) ženského pohlaví.

Graf 3: Věk respondentů

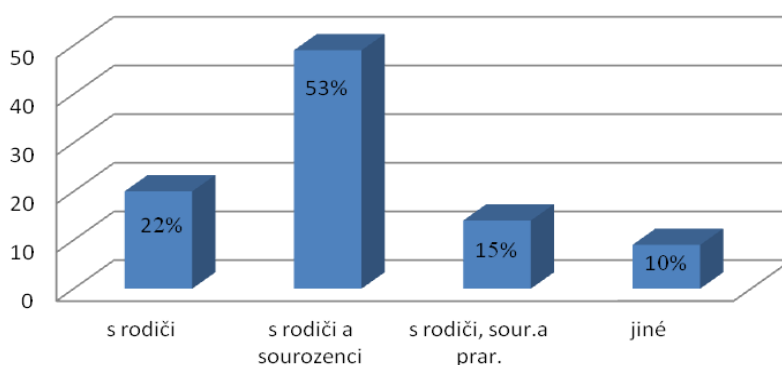
Dle grafu 3 jsou nejpočetnější skupinou respondenti ve věku 14 a 15 let. Tento věk je společný pro žáky, kteří navštěvují osmou i devátou třídu.

Graf 4: Bydliště respondentů

Graf 4 tvoří kategorie respondentů dle bydliště, kteří bydlí na vesnici 36 (tj. 39 %) a kteří bydlí ve městě 56 (tj. 61 %).

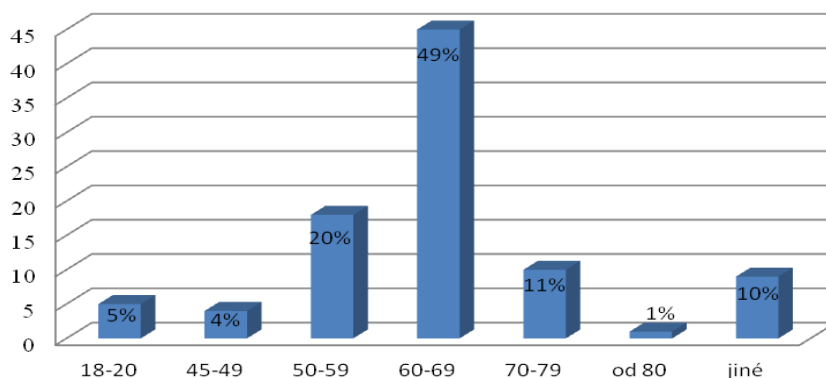
Graf 5: Způsob bydlení

Graf 5 znázorňuje, že 53 % respondentů je z klasické rodiny se sourozenci, 22 % žije s rodiči jako jedináčci, 15 % respondentů žije ve vícegeneračním soužití a 10 % zastoupení jsou respondenti, kteří pod „jiným bydlením“ uvedli, že žijí pouze s matkou nebo otcem, ve střídavé péči nebo v dětském domově.

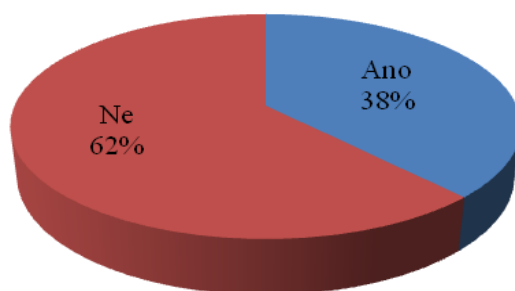
Znalosti a představy o stáří a seniorech, vlastní zkušenosti (položka č. 6 – 19)

Graf 6: Jak respondenti vnímají od kdy je člověk starý

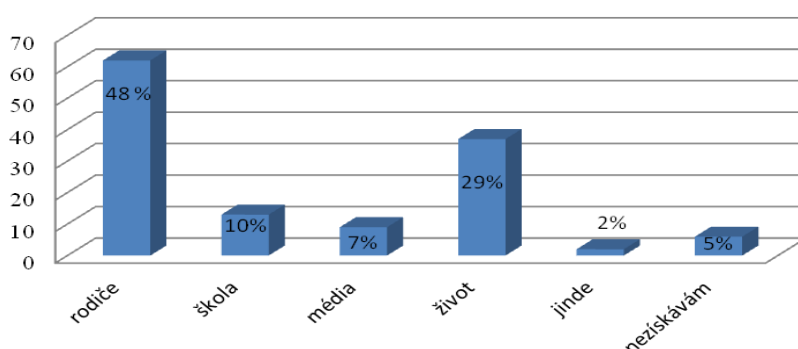

Nejvíce žáci uvedli, že člověk je starý od 60 let, což je považováno za rané stáří a také druhou nejčastější odpovědí bylo období starší dospělosti. 10 % dotazovaných uvedlo „jiné“ odpovědi (od důchodu, jak se každý sám cítí, nevím, nebo když nemůže sportovat).

Graf 7: Znalost pojmu ageismus

Graf 8: Získávání informací o úctě ke stáří

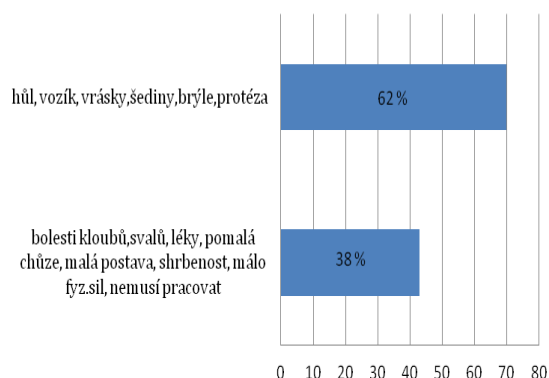

Graf 7 ukazuje, že pouze 38 % dotazovaných zná pojem ageismus a 62 % se s tímto pojmem nesetkalo. Při zkoumání, kde žáci získávají úctu o stáří, žáci uváděli více možností. Graf 8 ukazuje, že nejčastější odpověď byla zvolena od rodičů, pak z běžného života a třetí variantou je ze školy. 5 % žádné informace nezískává.

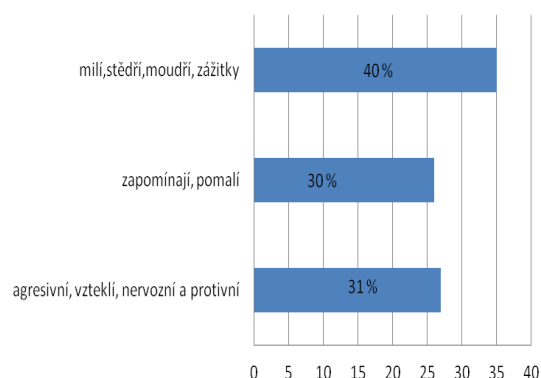
Při zkoumání co si adolescenti představují pod pojmem „stáří“, 62 % uvedlo, že se jedná o starého člověka, člověka v důchodu, omezený pohyb, léky, bolesti a celý život za sebou. 26 % dotazovaných uvedlo, že si představují klid, pohodu, užívání volného času, vnučata, vzpomínky, zkušenosti a moudrost. Zbývajícím 12 % se vybaví šediny, vrásky a vyhlížení slev.

V dalším průzkumu otázek na tělesné a psychické znaky seniorů, klady a zápory stáří, co adolescenti obdivují a co jim vadí na seniorech, někteří neodpověděli a jiní odpovídali více možností. Následující grafy jsou sestaveny pouze z odpovídajících respondentů a dle všech možností odpovědí. Relativní četnost v % je, kolik % bylo odpovědí.

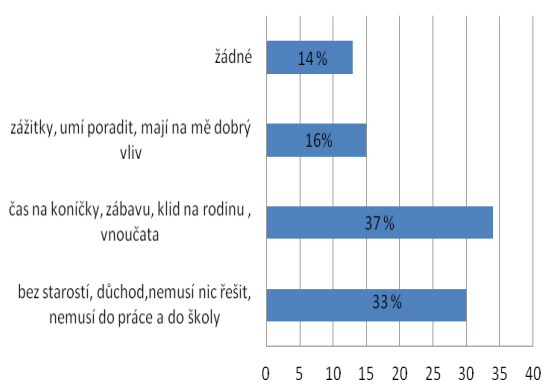
Graf 9: Tělesné znaky seniora

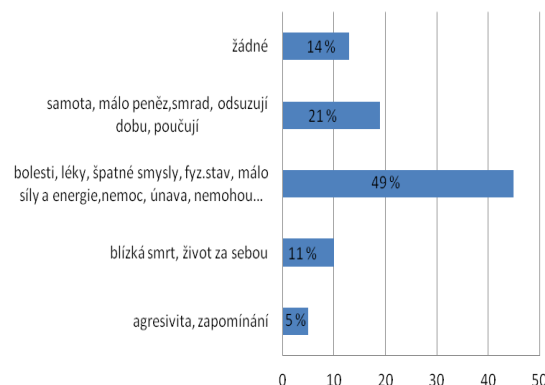
Graf 10: Psychické znaky seniora

Graf 11: Klady stáří

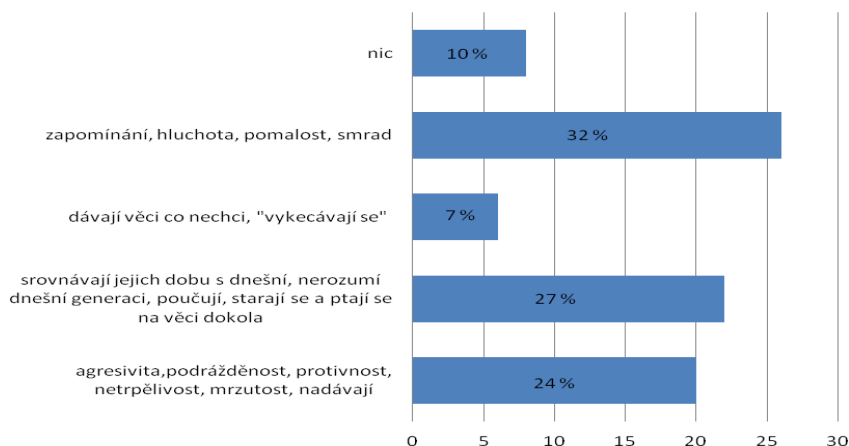

Graf 12: Zápory stáří

Na grafu 9 a grafu 10 lze vidět názory adolescentů, jak podle nich vypadají (tělesné znaky) a jak se chovají (psychické znaky) senioři. Na grafu 11 a grafu 12 jsou u dotazovaných zobrazeny názory na klady a zápory stáří. V obou případech 14 % uvedlo, že stáří nemá žádné klady ani zápory. Mezi kladné stránky stáří hodně hodnotí čas, zábavu, klid na rodinu, vnoučata a bezstarostnost. V záporech jsou často uváděny možnosti jako je bolest, špatný zdravotní stav a zhoršené smysly, jen málo procent vidí jako zápor stáří agresivitu a blízkou smrt.

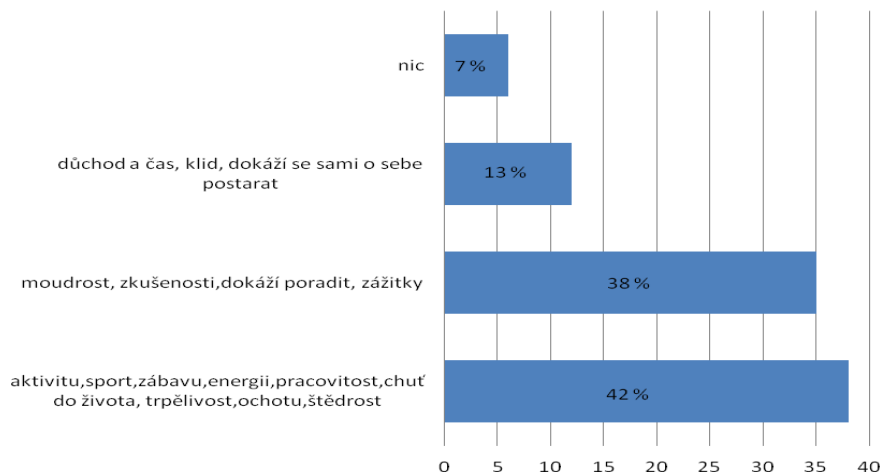
Graf 13: Co vadí respondentům na seniorech

Graf 13 představuje co adolescentům vadí na seniorech. Nejčastější odpověď byla zapomětivost, hluchota, že jsou pomalí a že voní nelibě, někdo i uváděl, že za to

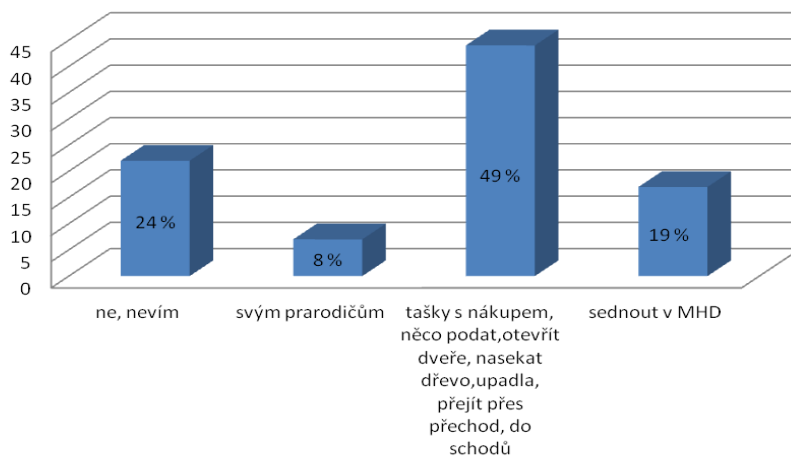
nemohou. Mezi další odpovědi co adolescentům vadí, že senioři srovnávají jejich a dnešní dobu, nerozumí dnešní generaci, moc se vyptávají, starají se, jsou protivní a netrpěliví.

Graf 14: Co obdivují respondenti na seniorech

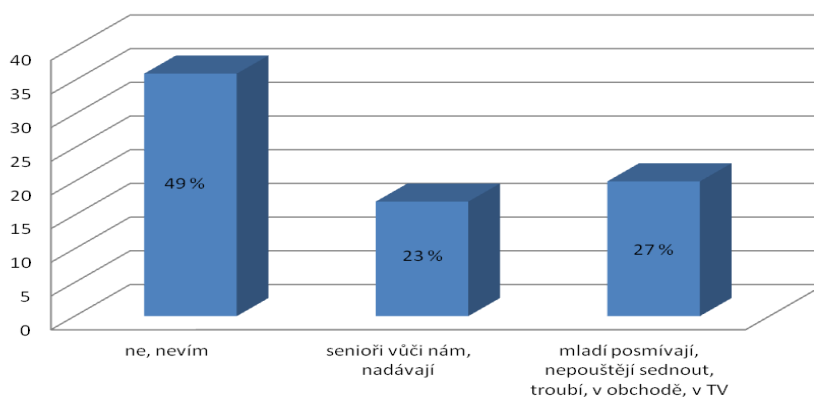
Naopak co adolescenti na starých lidech obdivují, znázorňuje graf 14 - jejich aktivitu a chuť do života, štedrost, ochotu, trpělivost, moudrost, zkušenosti a jak dokážou vyprávět zážitky, co v životě zažili. V souvislosti s tím adolescenti uváděli, že to co bylo dávno, dokážou senioři odvyprávět do přesnosti, ale zapomínají, co dělali před hodinou. Dle teoretické části se tento stereotyp o stáří potvrdil.

Graf 15: Pomoc starému člověku

Graf 15 zobrazuje odpovědi respondentů, zda někdy pomohli starému člověku, 24 % respondentů uvedlo že si nepamatují nebo nepomohli, někteří uváděli, že nepomohli, ale rádi by pomohli. Nejvíce odpovědí bylo pomoc s taškou, s nákupem, otevřít dveře, pomoc do schodů, přes přechod, něco podat nebo zvednout seniora, pokud u padl. 19 % respondentů uvedlo, že běžně pouštějí sednout v MHD.

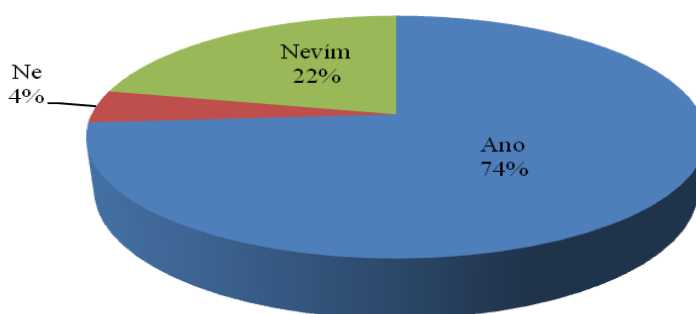
Graf 16: Nevhodné chování

Graf 16 znázorňuje, zda se respondenti setkali s nevhodným chováním. 49 % uvedlo, že neví nebo se neseťkali. Zbývající část respondentů, kteří se setkali s nevhodným chováním uvedlo, že 27 % je chování kdy mladší se nevhodně chovají k seniorům, ať už se jedná o neuvolnění místa v MHD, nebo na ně pokřikují, troubí na přechodech, aby si pospíšili, nebo se setkali v televizních zprávách o tom, že byli senioři podvedeni nebo okradeni. 23 % respondentů uvedlo opačné nevhodné chování, kdy senioři pokřikují na mladší a stěžují si, že se neumí slušně chovat nebo se dožadují uvolnit místo v MHD, i když jsou jiná volná místa k sezení.

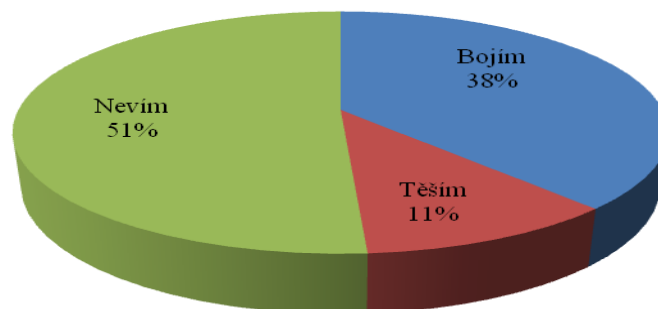
V grafu 17 a 18 odpovídalo všech 92 respondentů.

Graf 17: Starost o své rodiče

Při dotazování, zda by se adolescenti chtěli jednou postarat o své rodiče, až budou staří 74 % ze všech respondentů uvedlo ano, 22 % neví, ještě o tom nepřemýšleli a 4% se postarat nechtějí.

Graf 18: Vztah k vlastnímu stáří

Graf 18 zobrazuje vztah dotazovaných adolescentů k vlastnímu stáří, kdy 51 % neví, ještě o tom nepřemýšleli, 38 % se bojí stáří a 11 % se těší na stáří.

Jedna otázka v dotazníku byla ve formě posuzovací škály. Likertova škála (vytvořena v roce 1932 R. Likertem) je technikou měření postojů v dotaznících. Je složena z šesti výroků, na které respondenti odpovídají na škále, reprezentující míru souhlasu. Umožňuje zjistit nejen obsah postoje, ale i jeho přibližnou sílu.

Tab. 1: Výsledky z Likertovy škály na 6 výroků

		Za starého člověka je považován ten, kdo přestal pracovat a odešel do důchodu		Za starého člověka je považován ten, kdo má sníženou aktivitu a zhoršenou paměť		Staří lidé nepracují, nejsou pro společnost přínosem, ale naopak přitěžují a jsou tedy neužiteční	
		Absolutní četnost n	Relativní četnost %	Absolutní četnost n	Relativní četnost %	Absolutní četnost n	Relativní četnost %
Naprostý souhlas	1	17	18%	8	9%	5	5%
Spíše souhlas	2	33	36%	28	30%	6	7%
Ani ano, ani ne	3	17	18%	16	17%	19	21%
Spíše nesouhlas	4	18	20%	27	29%	28	30%
Naprostý nesouhlas	5	7	8%	13	14%	34	37%
Celkem		92	100%	92	100%	92	100%
Průměr		2,62		3,10		3,87	
Směrodatná odchylka		1,21		1,23		1,14	

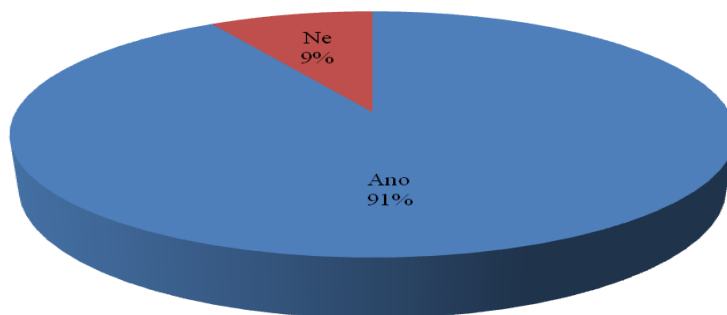
		Staří lidé jsou sklerotičtí a nic si nepamatují		Staří lidé jsou milí a moudří		Všichni senioři jsou stejní	
		Absolutní četnost n	Relativní četnost %	Absolutní četnost n	Relativní četnost %	Absolutní četnost n	Relativní četnost %
Naprostý souhlas	1	6	7%	20	22%	5	5%
Spíše souhlas	2	23	25%	37	40%	3	3%
Ani ano, ani ne	3	30	33%	26	28%	15	16%
Spíše nesouhlas	4	27	29%	6	7%	22	24%
Naprostý nesouhlas	5	6	7%	3	3%	47	51%
Celkem		92	100%	92	100%	92	100%
Průměr		3,04		2,29		4,12	
Směrodatná odchylka		1,03		0,98		1,13	

V posuzovací škále bylo zadáno šest výroků, na které adolescenti odpovídali většinou v pozitivním smyslu. U výroku „Za starého člověka je považován ten, kdo přestal

pracovat a odešel do důchodu“ byla nejčastější odpověď, že spíše souhlasí. Průměr na škále je 2,62, což se přiklání k neutrální prostřední odpovědi, protože druhou nejčastější odpovědí byla odpověď, že spíše nesouhlasí. Podobně vyšel i výrok *„Za starého člověka je považován ten, kdo má sníženou aktivitu a zhoršenou paměť“* s průměrem 3,10. S výrokem *„Starí lidé nepracují, nejsou pro společnost přínosem, ale naopak přítěží a jsou tedy neužiteční“* naprostou nesouhlasili a spíše nesouhlasili, dle toho průměr vyšel 3,87. Kolem neutrální prostřední hodnoty s průměrem 3,04 se pohyboval výrok *„Starí lidé jsou sklerotičtí a nic si nepamatují“*. Adolescenti spíše souhlasili s výrokem *„Starí lidé jsou milí a moudří“*, kde průměr činí 2,29. Poslední výrok *„Všichni senioři jsou stejní“* dopadl s nejčastější odpovědí naprostý nesouhlas a spíše nesouhlas s průměrem 4,12. Informaci o tom, jak dalece jsou jednotlivé hodnoty kolem průměru nakupeny, či rozptýleny ukazuje směrodatná odchylka. Čím je směrodatná odchylka menší, tím blíže jsou měřené hodnoty okolo střední hodnoty. Znamená to, že výrok byl hodnocen všemi respondenty podobně. Směrodatná odchylka u všech názorů vyšla kolem hodnoty 1 (od 0,98 do 1,23).

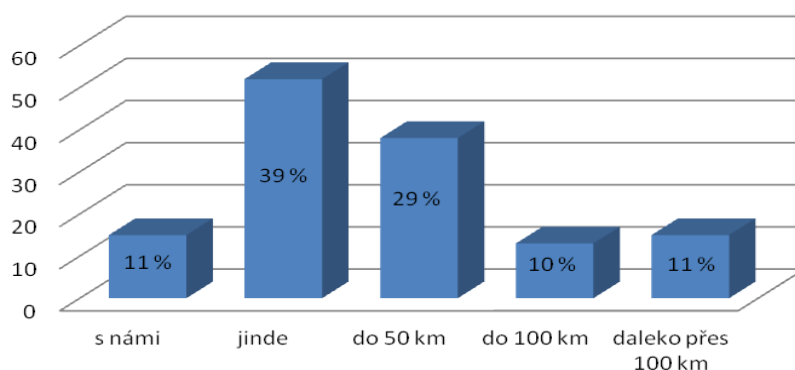
Informace o prarodičích (položka č. 20 – 25)

Graf 19: Prarodiče

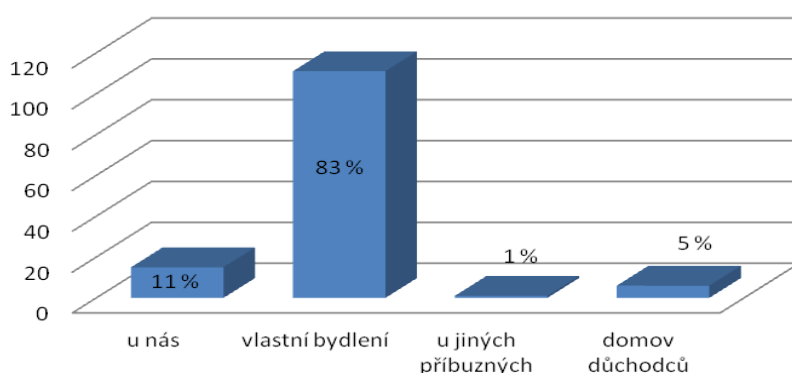

Graf 19 poskytuje informace o počtu respondentů, kteří mají prarodiče. Z celkového počtu 92 respondentů (tj. 100 %) 84 respondentů (tj. 91 %) prarodiče má a 8 respondentů (tj. 9 %) uvedlo že ne. Tato otázka byla filtrovací a následující rozbor dat bere v úvahu jen 84 respondentů, kteří uvedli, že mají prarodiče.

Graf 20: Kde prarodiče žijí

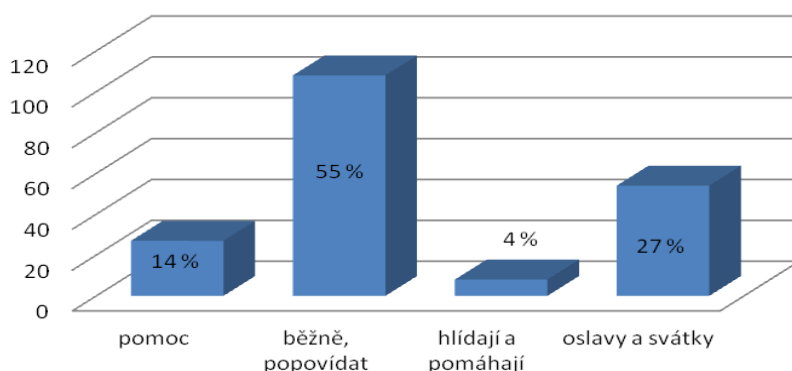

Graf 21: Jak prarodiče žijí

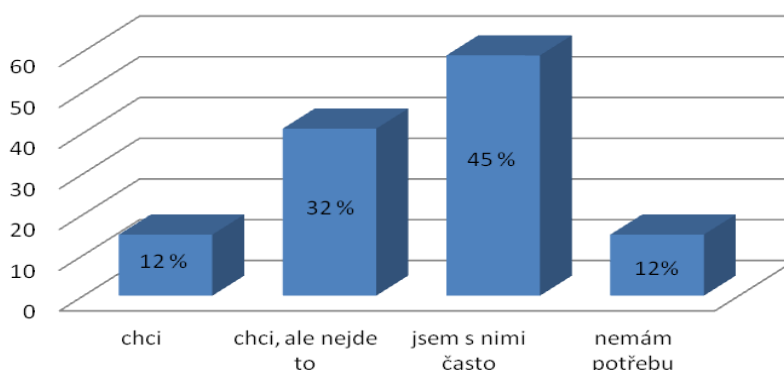
84 dotazovaných respondentů, kteří mají prarodiče, uváděli více variant odpovědí, jelikož mají prarodiče ze strany matky a ze strany otce a někteří mají prarodiče rozvedené. Ze všech možných variant odpovědí na grafu 20 a grafu 21 je vidět, že 11% prarodičů žije ve společné domácnosti s respondenty a většina prarodičů žije ve stejném městě nebo vesnici popř. do 50 km a ve vlastním bydlení.

Graf 22: Příležitost setkávání s prarodiči

Graf 22 zachycuje při jaké příležitosti jsou adolescenti v kontaktu se svými prarodiči. Nejvíce se setkávají při běžné návštěvě a popovídat si. Pouze 4 % odpovědí bylo, že prarodiče adolescenty hlídají a pomáhají s úkoly nebo finančně.

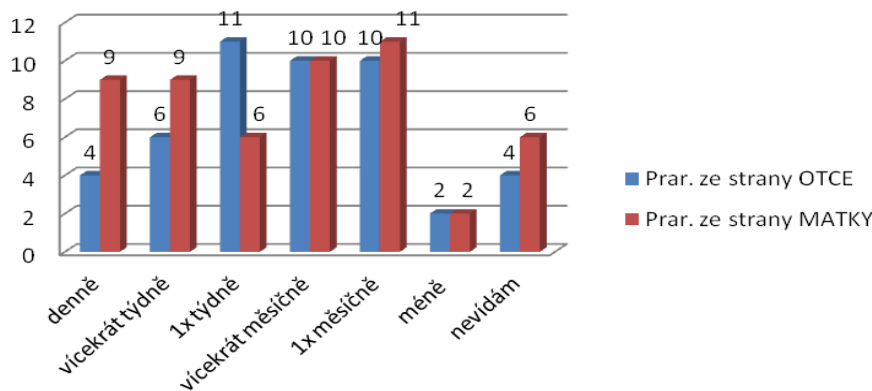
Graf 23: Ochota trávit více času s prarodiči

Při dotazování, zda by adolescenti chtěli trávit se svými prarodiči více času, většina odpovídala, že je s nimi dostatečně často a druhá nejčastější odpověď byla, že by chtěli, ale nejde to.

Poslední výzkumná otázka byla zaměřena na zjištění, jak často se adolescenti vidí se svými prarodiči. Jedna z výzkumných otázek je vysledovat, zda jsou respondenti častěji v kontaktu s prarodiči ze strany matky nebo otce. Z 84 respondentů, kteří mají prarodiče, 33 respondentů tuto informaci v dotaznících nevedlo, proto při analyzování této otázky byli vyřazeni. Z 51 respondentů všichni mají prarodiče ze strany matky a 46 má také prarodiče ze strany otce.

Graf 24: Frekvence kontaktu s prarodiči

Nejčastější odpověď je, že adolescenti vídají své prarodiče 1x měsíčně a vícekrát měsíčně. Na Grafu 24 je v porovnání zřejmé, že častěji jsou v kontaktu s prarodiči ze strany matky.

ZÁVĚR

Přínosem této práce jsou informace o míře znalostí a názorů k seniorům a ke stáří u žáků osmých a devátých tříd základní školy a uvědomění si, že způsob, jak stárneme, záleží na nás. My utváříme podobu svého stáří a měli bychom využít možnosti, aby byl náš život i ve stáří takový, který stojí za to žít.

Cílem bylo:

1. Zmapovat jaké znalosti a postoje mají adolescenti ke stáří. Nejvýstižnějším výrazem pro stáří respondenti uváděli starou osobu v důchodu, omezený pohyb, zhoršené smysly, bolesti, ale také volný čas. Žádný z respondentů neprojevil zkreslenou představu o stáří, i přesto, že 62% nezná pojem ageismus. Za začátek stáří považují věk 60 – 69 let. V popisu tělesných znaků uváděli co je na první pohled zřejmé jako jsou vrásky, šediny, pleš, hůl, protéza atd. Mezi psychické znaky více procent uvedlo, že vidí seniory jakou moudré a štedré osoby se zkušenostmi, než agresivní a protivné. Jako klady stáří hodnotili volno a čas na rodinu a mezi negativa stáří zahrnuli bolesti, nemoci a málo energie. Z posuzovací škály na názory o seniorech vyplynul pozitivní přístup, že si seniorů dokážou vážit. Takto vychází šest posuzovaných výroků seřazených od 1 (největšího souhlasu) do 6 (po nesouhlas): 1. Staří lidé jsou milí a moudří, 2. Za starého člověka je považován ten, kdo přestal pracovat a odešel do důchodu, 3. Staří lidé jsou sklerotičtí a nic si nepamatují, 4. Za starého člověka je považován ten, kdo má sníženou aktivitu a zhoršenou paměť, 5. Staří lidé nepracují, nejsou pro společnost přínosem, ale naopak přítěží a jsou tedy neužiteční a 6. Všichni senioři jsou stejní.

2. Zjistit souvislosti mezi utvářením postojů ke stáří vlivem rodiny, pohlavím, místem bydliště a kontaktem prarodičů. Adolescenti, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, jsou ve věku 13 – 16 let, 87 % je ve věku 14 a 15 let, tento věk je společný pro žáky, kteří navštěvují osmou a devátou třídu. Kategorizace respondentů podle třídy a pohlaví je téměř vyrovnaná. Dle bydliště je 61 % respondentů z města a 39 % z vesnice, polovina dotazovaných bydlí samostatně s rodiči a sourozenci. Dokonce z 11 % vícegeneračního soužití s prarodiči je 7 % z města a 4 % z vesnice. Celkově jsou názory na stáří a seniory hodnoceny pozitivně a věk, pohlaví a bydliště nemá v tomto šetření významný vliv na utváření postojů. Setkání generací je pro obě strany důležité a žádoucí. Rodina má vliv na postoj ke stáří, 48 % respondentů získává informace o úctě ke stáří od rodičů. Také 74 % respondentů uvedlo, že by se chtěli jednou postarat o své rodiče, až budou staří. Více poznatků o rodině a kontakt prarodičů je rozepsáno ve výzkumné otázce č. 3 a 4.

3. Prozkoumat jaké mají vlastní zkušenosti a úctu ke stáří. Nejvíce informací o úctě ke stáří získávají respondenti od rodičů a z běžného života, na třetím místě byla škola. Úcta ke stáří vychází z přirozeného prostředí rodiny. Děti zrcadlí chování rodičů, proto by si rodiče měli dávat pozor, jak v přítomnosti dětí mluví o starších lidech a jak se k nim chovají. Jaké jednání a návyky si nesou z rodiny, se projeví v jejich chování vůči seniorům. V rámci úspěšného stárnutí a zdravého stáří by se mělo pracovat na lepším postoji již od dětství a předcházet tím negativním důsledkům. Bylo zjištěno, že 51 % adolescentů ještě nepřemýšlelo o svém stáří a 38 % uvedlo, že se vlastního stáří bojí.

Téměř polovina respondentů uvedla, že pomáhají seniorům s drobnostmi jako je nákup, otevřít dveře, pomoc do schodů, přes přechod, něco podat nebo zvednout seniora, pokud upadl. 19 % respondentů uvedlo, že běžně pouštějí sednout starší lidi v MHD. Také polovina respondentů se setkala s nevhodným chováním, 27 % vůči seniorům a 23 % seniori vůči mladým. I zde dochází ke střetu generací. Vzorem může být od dětství i šikovný a úspěšný senior, kterého mohou navštěvovat. Na školách v občanské výchově či společenských vědách prohlubovat znalosti týkající se stárnutí a stáří a tím zvyšovat všeobecný přehled adolescentů na danou problematiku. Snažit se pořádat akce napříč generacemi. Umožnit nahlédnout do života seniorů a pochopit jejich chování např. spoluprací školy a domovy pro seniory. Sdělovací prostředky by mohly zařadit vysílací program vhodný pro vzdělání a poučení seniorům, aby se nestali oběťmi násilí.

4. Zmapovat vztah k prarodičům, a zda jsou v častějším kontaktu s prarodiči ze strany matky nebo otce. 91 % dotazovaných uvedlo, že má prarodiče. Při zkoumání z těchto respondentů jsem dospěla k závěru, že adolescenti mají kladný vztah s prarodiči. V naší kultuře je běžné, že rodiny žijí odděleně od svých rodičů, ale udržují dobré vztahy a jsou v častém kontaktu. 11 % respondentů žije s prarodiči v jedné domácnosti. Nejčastější odpovědí bylo, že prarodiče žijí samostatně, ale ve stejném městě či vesnici nebo max. do 50 km a ve vlastním bydlení. Bylo zjištěno, že přes polovinu zkoumaných adolescentů se setkává s prarodiči při běžné návštěvě si popovídat a na oslavy a svátky. 45 % z nich uvedlo, že jsou se svými prarodiči dostatečně často a 44 % by chtělo trávit s prarodiči více času. Z 84 respondentů, kteří uvedli, že mají prarodiče, 51 upřesnilo, zda se setkávají s prarodiči ze strany matky nebo otce. Všech 51 respondentů má prarodiče ze strany matky a 46 má také prarodiče ze strany otce. Frekvence vidání je, že se vidají jedenkrát či vícekrát za měsíc a jedenkrát týdně. V průzkumu vyšlo, že se častěji setkávají s prarodiči ze strany matky. Dokonce z 10 respondentů žijících ve společné domácnosti s prarodiči, 7 respondentů žije s prarodiči ze strany matky a 3 respondenti žijí s prarodiči ze strany otce.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Vnímání a postoj ke stáří z pohledu adolescentů

Vážení žáci,

obracím se na vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, který poslouží jako podklad pro zpracování mé závěrečné práce ke studiu. Prosím o vyplnění **pravdivě a dle vašich pocitů a zkušeností** a ne podle toho co by správně v životě mělo být. Dotazník zabere **15 – 20 minut**. Je **anonymní**, nikde neuvádíte své jméno a nikdo nepozná, co jste odpověděli právě vy. ☺ Odpověď označte z výběru nebo volně vypište.

Děkuji za spolupráci a za váš čas.

Michaela Vytejčková
studentka VŠERS, z.ú. České Budějovice
Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů 2. stupně ZŠ a SŠ

Identifikace:

1. Do jaké třídy chodíte?
2. Jaké je vaše pohlaví?
 - a) žena
 - b) muž
3. Kolik vám je let?
4. Místo vašeho bydliště
 - a) vesnice
 - b) město
5. S kým bydlíte?
 - a) s rodiči
 - b) s rodiči a sourozenci
 - c) s rodiči, sourozenci a prarodiči
 - d) sám
 - e) jiné.....

Názory a znalosti o stáří:

6. Co si představíte pod pojmem stáří?
7. Od kdy je pro vás člověk starý?
8. Znáte pojem ageismus (věková diskriminace)?
 - a) ano
 - b) ne
9. Kde získáváte informace o úctě ke stáří?
 - a) od rodičů
 - b) ve škole
 - c) média – internet, TV, tisk
 - d) z běžného života
 - e) jinde.....
 - f) nezískávám

10. Jaké jsou charakteristické znaky seniora – tělesné (jak podle vás vypadá)?
.....

11. Jaké jsou charakteristické znaky seniora – psychické (jak se podle vás chová)?
.....

12. Jaké má podle vás stáří klady:.....
a záporny:.....

13. Zaškrtněte na stupnici, jak souhlasíte s názorem, že:

Vnímání seniorů a vlastní zkušenost:

14. Na starých lidech mi nejvíce vadí.....

15. Na starých lidech obdivuji

	Naprostou souhlasím 1	Spíše souhlasím 2	Ani ano, ani ne 3	Spíše nesouhlasím 4	Naprostou nesouhlasím 5
za starého člověka je považován ten, kdo přestal pracovat a odešel do důchodu	☐	☐	☐	☐	☐
za starého člověka je považován ten, kdo má sníženou aktivitu a zhoršenou paměť	☐	☐	☐	☐	☐
staří lidé nepracují, nejsou pro společnost přínosem, ale naopak přítěží a jsou tedy neužiteční	☐	☐	☐	☐	☐
staří lidé jsou sklerotičtí a nic si nepamatují	☐	☐	☐	☐	☐
staří lidé jsou milí a moudří	☐	☐	☐	☐	☐
všichni senioři jsou stejní	☐	☐	☐	☐	☐

16. Pomohli jste někdy starému člověku a jak?

17. Setkali jste se s nevhodným chováním vůči seniorům nebo seniorů vůči vám? Pokud ano, kde a za jakých okolností o jaké chování se jednalo?.....
.....

18. Chtěli byste se jednou postarat o své rodiče, až budou staří?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a

19. Jaký je váš vztah k vlastnímu stáří?

- a) stáří se bojím
- b) na stáří se těším
- c) nevím, ještě jsem o tom nepřemýšlel/a

Prarodiče:

20. Máte prarodiče? (pokud odpovíte ne, dále už dotazník nevyplňujte)

- a) ano
- b) ne

Pokud máte prarodičů více, u všech následujících otázek zaškrtněte všechny možnosti a doplňte O- rodiče otce, M – rodiče matky:

21. Kde prarodiče žijí?
- a) spolu s námi
 - b) jinde, ale ve stejné vesnici/městě
 - c) do 50 km
 - d) do 100 km
 - e) daleko, více než 100km
22. Jak prarodiče žijí?
- a) u nás
 - b) ve vlastním bytě nebo domě
 - c) u jiných příbuzných
 - d) v domově pro seniory
23. Jak často své prarodiče vidíte?
- a) denně, téměř každý den
 - b) vícekrát za týden
 - c) asi 1x za týden
 - d) vícekrát za měsíc
 - e) asi 1x za měsíc
 - f) méně než jedenkrát za měsíc
 - g) s prarodiči se (téměř) nevidám
24. Při jakých příležitostech se setkáváte s prarodiči?
- a) pomoc jim
 - b) běžná návštěva, popovídat si
 - c) hlídají mě a pomáhají mi
 - d) narozeniny, svátky, Vánoce a jiné oslavy
25. Chtěli byste trávit s prarodiči více času?
- a) chci s nimi trávit více času
 - b) chci s nimi trávit více času, ale nejde to
 - c) jsem s nimi dostatečně často
 - d) nemám potřebu s nimi trávit více času

A je to vše, děkuji za vaši spolupráci.